

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Tomáš Mikula
Téma práce:	Trestněprávní regulace zadávání veřejných zakázek
Rozsah práce:	123 stran
Datum odevzdání práce:	18. 9. 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma, jímž se zabývá autor posuzované rigorózní práce (dále jen „autor“), je nepochybně velmi aktuální a zajímavé, ovšem jeho konkrétní zpracování v posuzované rigorózní práci (dále jen „práce“) tomu neodpovídá. Rovněž název práce nebyl zvolen úplně vhodně, protože trestní právo zde nesehrává primárně roli regulátora zadávání veřejných zakázek (to je úkolem mimotrestních právních předpisů, zejména zákona o zadávání veřejných zakázek), ale jen umožňuje sankcionovat některé výraznější excesy v této oblasti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Problematika hospodářské kriminality, do které patří i zpracovávané téma týkající se trestní odpovědnosti související s veřejnými zakázkami, je velmi náročná na teoretické znalosti, zejména s ohledem na četné souvislosti s mimotrestní právní úpravou a návaznosti na další otázky (ekonomické, obchodní atd.). S ohledem na níže uvedené nedostatky práce však bylo zpracovávané téma – včetně vstupních údajů, jejich zpracování a použitých metod – zřejmě nad schopnosti a možnosti autora.

3. Formální a systematické členění práce

Formálnímu a systematickému členění práce sice nelze nic zásadního vytknout, ovšem s ohledem na obsahovou nedostatečnost práce, jak vyplývá z níže uvedeného hodnocení, by mělo být členění práce poněkud jiné a zahrnovat celou řadu dalších otázek a zejména mnohem více vlastních odborných názorů a závěrů autora. Naopak, některé pasáže práce jsou zbytečné a nemají žádný vztah k tématu práce.

4. Vyjádření k práci

Pokud jde o kapitolu 1. práce, je poměrně obecná a značně popisná, a přestože v ní autor poctivě odkazuje na prameny, z nichž čerpal, chybí zde alespoň minimální hodnocení autora z toho hlediska, zda je mimotrestní právní úprava veřejných zakázek dostatečná pro prevenci kriminality v této oblasti, resp. jestli tato úprava umožňuje účinně vyvozovat trestní odpovědnost v případě porušení pravidel při zadávání veřejných zakázek.

Těžištěm práce by měla být její kapitola 3., kde autor deklaruje „rozbor trestných činů“ přímo souvisejících se zadáváním veřejných zakázek. Ačkoli mu jde v této části zřejmě o rozbor skutkových podstat příslušných trestných činů, protože skutečně spáchaným nebo možným trestným činům se věnuje jen velmi povrchně a okrajově, jeho „rozbor“ se omezuje na pouhé převzetí a přepsání některých pasáží z jednoho komentáře k trestnímu zákoníku (DRAŠTÍK, A., FREMR, R., DURDÍK, T., RŮŽIČKA, M., SOTOLÁŘ, A. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. II. díl.* Praha: Wolters Kluwer, 2015, ISBN 978-80-7478-790-4), konkrétně textů týkajících se ustanovení § 248 odst. 2 alinea 2, § 256 a § 257 tr. zákoníku. Autor zde prakticky neuvádí žádné vlastní názory a poznatky, a pokud tak výjimečně činí, vyčerpává svůj potenciál na celkem

zbytečné polemice o opravě tiskové chyby ve Sbírce zákonů v ustanovení § 256 tr. zákoníku ve slovech „sjednání“ – „zjednání“ a „sjedná“ – „zjedná“ (bod 3.2.2). Přitom vůbec nevěnuje pozornost výkladu některých znaků trestných činů [např. tomu, kdo může být pachatelem trestného činu podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, kdy jde o nepřiměřeně vysokou nebo jinak nevýhodnou cenu ve smyslu § 257 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, apod.].

Kapitola 4. o souvisejících trestných činech se omezuje jen na trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 tr. zákoníku, kde se autor v souvislosti s jím deklarovaným „rozborem“ této skutkové podstaty omezuje na převzetí některých částí textu výše citovaného komentáře k trestnímu zákoníku. Zde pak sice cituje i z některých soudních rozhodnutí a zčásti vyjadřuje i svůj vlastní názor, ovšem činí tak bez náležité souvislosti s tématem práce. Pochybnosti vzbuzuje i obsáhlá citace podstatné části stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2018, sp. zn. Tpjn 300/2017 (publikovaného pod č. 1/2018 Sb. rozh. st.), na s. 77 až 87 práce, aniž je zřejmé, jaký význam má složitá problematika souběhu trestných činů poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 tr. zákoníku a dotačního podvodu podle § 212 tr. zákoníku pro trestněprávní odpovědnost za zadávání veřejných zakázek. Autor se zde omezuje na lakonické vyjádření, že „se plně ztotožňuje“ se závěry v citovaném stanovisku. Naopak, v této kapitole chybí zmínka o tom, zda v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek přichází v úvahu i spáchání dalších trestných činů zejména proti majetku nebo proti pořádku ve věcech veřejných, zda je možný souběh s takovými trestnými činy apod.

Pokud jde o kapitolu 5. práce, její zaměření je poměrně úzké a vyvolává dojem, že při dokazování trestné činnosti související se zadáváním veřejných zakázek lze užít především důkazní prostředky v podobě odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí. Přitom i zde autor v podstatě přejímá obecné výklady těchto institutů zejména z komentáře k trestnímu řádu (DRAŠÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer, 2017, ISBN 978-80-7552-600-7), popřípadě poměrně nekriticky přejímá některé jiné publikované názory (např. stran tzv. prostorového odposlechu) a dovolává se dokonce názorů uveřejněných nikoli v odborné literatuře, ale jen v internetovém zpravodajství.

Celkově se práce autora vyznačuje i dalšími nedostatky, z nichž lze zmínit zejména následující:

- v práci chybí jakékoli statistické údaje o počtu odsouzených osob za poslední období, o počtu stíhaných trestných činů nebo o tom, v jakých oblastech se tyto trestné činy vyskytují, apod.,
- práce neobsahuje žádné srovnání trestní odpovědnosti související se zadáváním veřejných zakázek s jinými státy, např. se Slovenskem a Spolkovou republikou Německo,
- v práci není prakticky žádná zmínka o návaznosti na právo Evropské unie a o jeho případném významu pro trestní postih související se zadáváním veřejných zakázek (nikoli s dotacemi z rozpočtu Evropské unie),
- autor nezahrnul do práce veškerou aktuální judikaturu k trestným činům týkajícím se zadávání veřejných zakázek, Nejvyššího soudu, zejména zde chybí judikáty pod č. 6/2018, č. 14/2018 a č. 1/2019 Sb. rozh. tr.,
- autor vycházel z poměrně omezeného okruhu odborné literatury a zcela ignoroval i takové základní publikace, jakými jsou např. velký komentář k trestnímu zákoníku z Nakladatelství C. H. Beck a učebnice trestního práva hmotného.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	V podstatě nebyly splněny.
Samostatnost při zpracování	Práce obsahuje jen minimum vlastních názorů

tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	autora, větší část práce je buď citací jiných pramenů, nebo přímo převzetím části textu z komentáře k trestnímu zákoníku.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je poznamenána celkovou nedostatečnou úrovní práce a poněkud selektivním přístupem autora k pramenům a k řešeným otázkám.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji je nedostatečná, cizojazyčné zdroje nebyly využity vůbec. Autor sice v některých částech práce (zejména v kapitole 1.) poměrně hojně cituje jiné prameny, ale je to na úkor jeho vlastních názorů. Jeho odkazy na literaturu nejsou zcela v souladu s tzv. citační normou.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy ve vztahu k tématu práce je zcela nedostatečná, protože se omezuje na obecně známé nebo jen převzaté komentářové názory a prakticky nepřináší žádné nové poznatky, které by ještě nebyly publikované.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava textu práce je celkem vyhovující, ale práce neobsahuje žádné grafy nebo tabulky (např. ohledně počtu stíhaných a odsouzených osob za jednotlivé trestné činy v posledních letech).
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň je průměrná, na některých místech se vyskytují určité neobratnosti ve vyjadřování autora.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- Jaké další trestné činy přicházejí v úvahu v souvislosti s rozhodováním o veřejných zakázkách?
- Je možný souběh trestných činů podle § 256 až § 258 tr. zákoníku s jinými trestnými činy? Pokud ano, s jakými, pokud nikoli, proč?
- Je vyhovující mimotrestní právní úprava týkající se veřejných zakázek z hlediska prevence trestné činnosti v této oblasti a z hlediska jejího účinného postihu?
- Proč autor nečerpal i z jiných odborných publikací (komentáře od C. H. Beck, učebnic trestního práva hmotného)? Proč nezohlednil část aktuální judikatury?
- Jaké důkazní prostředky se nejčastěji využívají při dokazování trestné činnosti spáchané v souvislosti se zadáváním a prováděním veřejných zakázek?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Nedoporučuji práci k obhajobě, protože autor v ní neprokázal své schopnosti k samostatné tvůrčí činnosti.
---	--

V Praze dne 29. 11. 2019

JUDr. František Púry, Ph.D.
oponent/oponentka